

OBČIANSKA NÁUKA

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet občianska náuka je koncipovaný tak, aby svojim obsahom pomáhal žiakovi orientovať sa v sociálnej realite a ich začleňovaní do rôznych spoločenských vzťahov a väzieb. Otvára cestu k realistickému sebazoznávaniu a poznávaniu osobnosti druhých ľudí a k pochopeniu vlastného konania i konania druhých ľudí v kontexte rôznych životných situácií. Oboznamuje žiakov so vzťahmi v rodine a v škole, činnosťou dôležitých politických inštitúcií a orgánov a s možnými spôsobmi zapojenia sa jednotlivcov do občianskeho života. Rozvíja občianske a právne vedomie žiakov, posilňuje zmysel jednotlivcov pre osobnú i občiansku zodpovednosť a motivuje žiakov k aktívnej účasti na živote demokratickej spoločnosti. Štátny vzdelávací program pre tento predmet je určený trojročným a štvorročným učebným odborom stredných odborných škôl.

CIELE PREDMETU

Žiaci

- sa oboznámia so základnými ľudskými hodnotami a ich vzťahom k spoločenským normám ako aj s aktuálnymi problémami súčasnej spoločnosti,
- charakterizujú spôsoby komunikácie v sociálnych vzťahoch,
- sa učia chápať svoje miesto v spoločnosti, možnosti rozvoja a uplatnenia vlastnej osobnosti,
- identifikujú dôsledky predsudkov a nerešpektovania kultúrnych odlišností príslušníkov rôznych spoločenských skupín,
- osvoja si základné vedomosti o poslaní štátu a práva, občianskej spoločnosti,
- zoznámia sa so základnými právami a povinnosťami občanov,
- sa oboznámia s prostriedkami ochrany spoločenských hodnôt v SR a vo svete,
- spoznajú základné právne dokumenty, zakotvujúce ľudské práva a slobody,

- majú možnosť poznať možnosti aktívnej participácie občana na chode spoločnosti.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Žiaci po absolvovaní daného učebného odboru

Výkonový štandard	Obsahový štandard - pojmy	Tematický celok
<ul style="list-style-type: none"> • vysvetlia potrebu socializácie ľudskej bytosti • popíšu svoje sociálne roly v súčasnosti a budúcnosti • rozlíšia základné ľudské hodnoty a spoločenské hodnoty • načrtnú vývoj základných ľudských a spoločenských hodnôt v procese socializácie • objasnia podstatu niektorých vybraných sociálnych problémov súčasnosti • uvedú dôsledky predsudkov a nerešpektovania kultúrnych odlišností príslušníkov rôznych sociálnych skupín 	<ul style="list-style-type: none"> • socializácia, etapy, priebeh • sociálny status • sociálne roly • základné ľudské hodnoty • spoločenské hodnoty • kultúra • kultúrna tolerancia a intolerancia 	Sociálne vzťahy v spoločnosti
<ul style="list-style-type: none"> • vysvetlia význam občianstva pre človeka 	<ul style="list-style-type: none"> • občianska spoločnosť 	Človek - občan

<ul style="list-style-type: none">• charakterizujú podstatu demokracie• porovnajú na vybraných príkladoch demokratické a nedemokratické formy riadenia spoločnosti• vysvetlia funkciu ústavy v štáte a oblasti, ktoré upravuje• objasnia príčiny rozdelenia štátnej moci v SR na tri nezávislé zložky• porovnajú funkcie a úlohy orgánov štátnej moci SR• uvedú príklady, ako môže občan ovplyvňovať spoločenské dianie v obci a v štáte• ovládajú praktickú občiansku komunikáciu v styku s úradmi• charakterizujú podstatu komunálnych, parlamentných a prezidentských volieb• správajú sa zodpovedne - v zmysle hesla „Neznalosť zákona neospravedlňuje“	<ul style="list-style-type: none">• princípy demokratického riadenia spoločnosti• právny štát• základné práva a povinnosti občanov• Ústava Slovenskej republiky• participácia občana na chode spoločnosti• verejná správa• samospráva• volebný systém v SR	
---	---	--

<ul style="list-style-type: none"> • rozlíšia ľudské práva a občianske práva • vysvetlia poslanie jednotlivých generácií ľudských práv • dokážu pracovať s textami jednotlivých dokumentov o ľudských právach • obhája svoje práva a rešpektujú ľudské práva druhých ľudí 	<ul style="list-style-type: none"> • ľudské a občianske práva a slobody • generácie ľudských práv, • podstata a zmysel ľudských práv a slobôd • Všeobecná deklarácia ľudských práv • Dohovor o právach dieťaťa • analýza ľudských práv • oprávnenia a povinnosti jednotlivcov 	<p>Ľudské práva a základné slobody</p>
<ul style="list-style-type: none"> • charakterizujú orgány ochrany práv a slobôd v SR • charakterizujú prostriedky na ochranu ľudských práv a slobôd v Európe a vo svete • v prípade porušenia práv spotrebiteľa ovládajú základné praktické postupy na znovunadobudnutie tohto práva 	<ul style="list-style-type: none"> • orgány ochrany práv a slobôd v SR – polícia, advokácia, súdy, notárstvo, mediácia • prostriedky ochrany práv a slobôd v Európe a vo svete – OSN, RE, Európsky súd pre ľudské práva • práva slúžiace na ochranu spotrebiteľa 	<p>Ochrana spoločenských hodnôt a slobôd</p>